

Пастернак В. М., доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук;

Грищук М. А., здобувач вищої освіти І курсу факультету № 6 Львівського державного університету внутрішніх справ

НАРКОМАНІЯ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Масове вживання наркотиків у Європі почалося у дев'ятнадцятому столітті, у період, коли група інтелектуальних авантюристів почали експериментувати над власною свідомістю, вживаючи наркотики, привезені з Єгипту та Індії. На сьогоднішній день наркоманія втратила свою «містичність» і стала соціальною проблемою, що негативно впливає на підлітків та молодь.

Підлітковий вік відомий як вік збільшення протесту проти існуючих у суспільстві дорослих людей моральних норм і принципів. Оскільки в суспільстві дорослих існує однозначно негативне ставлення до наркотиків і наркоманії, підлітки в кожній із форм протесту вибирають вживанням наркотиків. Крім того, переоцінка цінностей у підлітковому віці пов'язана зі збільшенням потреб в переживанні ризику як форми емоційно насиченого переживання. Найчастіше ризик реалізується у вживанні наркотиків і правопорушення.

Таким чином, можна умовно розділити молодь та підлітків на п'ять груп :

1. Більша частина сучасної молоді та підлітків не виявляє ніякої зацікавленості наркотиками, і не схвалює їхнього вживання.
2. Певна частина молоді та підлітків, що цікавиться стилем життя молодих наркоманів, але не має бажання жити так само, як вони, й приймати наркотики.
3. Третю групу становлять ті, хто емоційно ототожнює себе з наркоманами, і самі періодично приймають наркотики.

4. Четверту групу – це молоді люди, що ідентифікують себе з наркоманами з погляду зовнішності, поведження, проте стосовно наркотиків, ніколи не піддаються повністю.

5. Відносно меншість становлять молоді люди, які зовсім втратили зв'язок із суспільством. Вони повністю піддані психічній і фізичній залежності й прийняли спосіб життя наркоманів.

Проте переважна більшість підлітків та молоді належить до першої й частково до другої групи. Четверту й п'яту групу становить меншість, чий життєвий позиції й способи дій несуть відбиток психічних відхилень, а фізичне й психічне здоров'я перебуває в найбільшій небезпеці [2, с. 34-42].

Ефективність профілактичних заходів підліткової наркоманії вкрай низька, і як наслідок, недостатнє знання специфіки підліткового віку. Профілактика будь-якого захворювання прийнято поділяти на первинну, вторинну й третинну.

У підлітковій наркоманії первинна профілактика – це запобігання адиктивної (залежної від психоактивних речовин) поведінки підлітків. Вторинна – запобігання рецидивів після лікування ранніх форм наркоманії. Третинна – реабілітація, в тяжких випадках кількарізових рецидивів і безуспішного лікування.

Підлітковий вік має свої особливості, він важкий в соціально-психологічному плані. У підлітків яскраво виражена пізнавальна активність й водночас висока соціальна конфліктність. Зазначається значна нервово-психічна нестійкість, дисгармонійне розвиток особистості, низький самоконтроль. Разом з тим спостерігається висока активність організму і натомість недостатньо сформованих захисних сил. І відсутня увага до свого здоров'я. Підлітки прагнуть самоствердження і самостійності, активно домагаючись цього в різний спосіб.

Досліджуючи питання наркоманії серед підлітків, можна узагальнити чинники, які не є вичерпними, які впливають на формування особистості підлітків:

1. Наслідкування дорослих, специфіка соціалізації й пошук нових вражень, порушення в емоційній сфері.

2. Стрес, цікавість, педагогічна занедбаність, наслідки травми.

3. Економічні причини, недосконалість законодавства, традиції вживання легальних «наркотиків» (кава, тютюн, пиво, алкогольні напої).

4. Сімейні проблеми, неповна сім'я, проблеми в сім'ї, спадковість.

5. Особливості характеру, такі як, поступливість, почуття провини, нерішучість, тривожність.

Крім того, необхідно проводити профілактику, метою якої є – сформування психологічного іmunітету, тобто викликати у людей негативне ставлення до наркотиків. Для цього слід забезпечити дієвий соціальний і правовий захист, зміцнювати систему соціальної допомоги дітям та дорослим, тобто створити якомога більше служб довіри, притулків, соціально-реабілітаційних центрів. А так само, потрібно підвищити кількість різних секцій, гуртків, оздоровчих центрів, де діти та дорослі зможуть проводити свій вільний час.

Список використаних джерел:

1. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів: Закон України від 15.02.1995 № 62/95 – ВР // Верховна Рада України, 1995. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua>.

2. Скрипкіна Т. П. Психологія довіри / Т. П. Скрипкіна. – М.: Академія, 2000. – С. 34-42.

3. Профілактика наркоманії у підлітків: навчально-метод. посібник / М. І. Рожков, М. А. Ковальчук. – М.: ВЛАДОС, 2003. – 144 с.